

Helsedirektoratet
Postboks 220 Skøyen
0213 OSLO

Deres ref

Vår ref
23/133-

Dato
22. september 2023

TTB2023-53 Vurdering av behov for videreføring av midlertidige hjemler for unntak fra plikter og rettigheter som følge av ankomst av fordrevne fra Ukraina

Bakgrunn

Som en følge av krigen i Ukraina, og for å håndtere en situasjon der et høyt antall fordrevne fra Ukraina kommer til Norge for å søke beskyttelse, har Stortinget vedtatt midlertidige lovendringer for flere sektorer, jf. lov 10. juni 2022 nr. 35 om midlertidige endringer i lovverket som følge av ankomst av fordrevne fra Ukraina.

For helsesektoren ble det vedtatt midlertidige bestemmelser som gir hjemmel til å gi forskrifter om helt eller delvis unntak fra plikter og rettigheter, jf. helse- og omsorgstjenesteloven ny § 7-2 b, spesialisthelsetjenesteloven ny § 2-5 d og pasient- og brukerrettighetsloven ny § 2-5 d. Adgangen til å fastsette unntaksbestemmelser er begrenset til situasjoner der et høyt antall ankomster til Norge av personer fordrevet fra Ukraina gjør det nødvendig med unntak for å kunne gjøre omstillinger eller prioriteringer som kan bidra til å sikre at kapasiteten i helse- og omsorgstjenesten ikke overskrides.

Midlertidig kollektiv beskyttelse

Ved kongelig resolusjon 11. mars 2022 ble det innført en ordning med midlertidig kollektiv beskyttelse for en nærmere angitt krets av personer fordrevet fra Ukraina, jf. utlendingsforskriften § 7-5 a. Personer som er innvilget midlertidig beskyttelse etter denne ordningen har samme rett til helsetjenester som den øvrige befolkningen.

Scenario for ankomster til Norge

Utlendingsdirektoratet (UDI), i samarbeid med Politiets utlendingsenhet (PU), Landinfo, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), Forsvarsdepartementet og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi), har utarbeidet scenarioer for mulig utvikling av antall ankomster til Norge fra Ukraina. I prognosen for 2024 er det anslått at 25 000 personer vil søke asyl i Norge i 2024, blant disse 20 000 ukrainere. Det er usikkerhet rundt dette anslaget. Antallet kan derfor bli høyere.

De midlertidige hjemlene til å gjøre unntak fra enkelte rettigheter og plikter på helseområdet opphører 1. juli 2024. For å kunne håndtere og planlegge for en situasjon med fortsatt høye ankomster av fordrevne fra Ukraina, er det nødvendig å vurdere behovet for å videreføre disse hjemlene etter 1. juli 2024.

Oppdrag

Vi ber Helsedirektoratet vurdere om det er behov for å videreføre de midlertidige lovbestemmelsene etter 1. juli 2024. Vurderingen skal baseres på at det er behov for å kunne håndtere et antall ankomster av fordrevne fra Ukraina i tråd med prognosen for 2024, jf. omtalen ovenfor.

Vi ber om at direktoratet innhenter nødvendig informasjon som grunnlag for disse vurderingene fra regionale helseforetak og statsforvalter/kommuner.

Dersom direktoratet mener det er behov for endringer utover en videreføring av dagens bestemmelser, ber vi også om at direktoratet utformer konkrete forslag til lovendringer.

Frist: Departementet ber om at direktoratets vurderinger oversendes departementet innen **5. oktober 2023 kl. 15.00.**

Ansvarlig avdeling i HOD: HRA

Kontaktperson i HOD: Marianne Sælen.

Med hilsen

Maiken Engelstad (e.f.)
fungerende ekspedisjonssjef

Juliane Mekki
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Riksrevisjonen